

**MÜHƏNDİS (TEXNİKİ NƏZARƏT ÜZRƏ) (AZƏRİQAZ İSTEHSALAT
BİRLİYİ) VƏZİFƏSİ ÜZRƏ MÖVZULAR**

1. **"Qaz təchizatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu;**
2. **"Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz təchizatının ümumi şərtlərini təyin edən Qaydalar";**
3. **"Qazdan istifadə qaydaları"**

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 12.05.2011-ci il tarixli 80 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

- Təbii qaz istehlakçıları ilə qaz paylayıcısı arasında münasibətlərin tənzimlənməsi qaydaları;
 - Qaz şəbəkəsinə qoşulma və ayrılma şərtləri;
 - İstehlakçılara verilən qazın keyfiyyəti, təzyiq və təchizatın etibarlılığı;
 - Qaydaların yerinə yetirilməsinə dövlət nəzarəti və bu nəzarəti yerinə yetirən orqanlar barədə;
 - Qaz qurğularının qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulması, istismara qəbulu və istismarı qaydaları;
 - Qaz sayğaclarının quraşdırılması və istismarı qaydaları;
 - Təbii qazdan istifadə zamanı təhlükəsizliyin təmin edilməsi şərtləri.
- 4. "Qaz təsərrüfatında təhlükəsizlik qaydaları"**
- Təbii qazın tərkibi, onun fiziki və kimyəvi xüsusiyyətləri;
 - İstismarda olan qaz kəmərləri və avadanlıqlarının təzyiqlərə, təyinatına, çəkiliş növünə və xidmətinə görə təsnifatı;
 - Qaz sızmalarının aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üsulları;
 - Qaz kəmərləri və onların üzərində quraşdırılmış avadanlıqların xarakteristikası və təyinatı;
 - Qaz təhlükəli işlərin icrası, onların növləri, sənədləşməsinə olan tələblər və şərtlər;
 - Qəza-bərpa işlərinin icrası qaydaları, qoyulan tələblər, onların icrası zamanı tələb olunan təhlükəsizlik tədbirləri;
 - Qazpaylayıcı stansiyalar, məntəqələr və qurğuların təzyiqə, təyinatına və növünə görə təsnifatı. Onların funksiyaları;
 - Qaz kəmərlərinin tikintisi və quraşdırılmasına dair tələblər, boru və materiallar;
 - Xarici və daxili qaz kəmərləri, onlara qoyulan texniki tələblər və istismar qaydaları;
 - Qeyri-metal materialdan inşa edilmiş qaz kəmərləri, onlara qoyulan texniki tələblər və istismarı;
 - Qaynaq işlərinin görülməsi və keyfiyyətinə nəzarət;
 - İzolyasiya işlərinin görülməsi qaydaları və keyfiyyətinə nəzarət;
 - Yeni inşa edilmiş qaz kəmərləri və avadanlıqlarının istismara qəbulu qaydaları və onların istismarda olan qaz kəmərlərinə qoşulmasına aid tələblər;

- Xüsusi təbii və iqlim şəraitində qaz təchizatı sistemlərinin tikintisi və istismarı zamanı görülməli olan tədbirlər;
- Yetərlı qaz kəmərlərindən müxtəlif kommunikasiyalara qədər olan məsafələr barədə məlumatlar;
- Qaynaq tikişlərinə olan tələblər və onların yoxlanması;
- Qaz kəmərlərinin möhkəmliyə və kipliyə sınaıması normaları.

5. "Azərbaycan neft sənayesində əməyin mühafizəsinin vahid idarəetmə sistemi"

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti tərəfindən dekabr 2004-cü il tarixində təsdiq olunmuşdur.

- Qaynaq işlərinin icrası zamanı təhlükəsizlik tədbirləri;
- Qaz təhlükəli işlərin icrası zamanı təhlükəsizlik tədbirləri;
- Qaz təhlükəli işlərin icrası zamanı istifadə olunan alətlər;
- 3 pilləli nəzarət jurnalının aparılmasının məqsədi və işlənməsi;
- Qaz təhlükəli işlərin görülməsinə buraxılan işçilər barədə.

6. "Qaz təchizatında mühafizə zonaları və təhlükəsizlik Qaydaları";

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 21.07.1999-cu il tarixli 103 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

- Qaz kəmərlərinin mühafizə zonalarının təsnifatı;
- Qaz kəmərlərinin mühafizə zonalarının təzyiqə görə məsafələri;
- Qaztənzimləyici məntəqələrin və qurğuların mühafizə zonaları.

7. Dövlət Tikinti Norma və Qaydaları: Az DTN 2.13-1. Az DTN 2.9-2

- Qaz kəmərləri və avadanlıqlarının tikinti və quraşdırma normaları və standartları;
- Qaz kəmərlərinin tikintisinə qoyulan tələblər;
- Qaz kəmərləri və avadanlıqlarının istismara qəbul edilməsi qaydaları.

ƏDƏBİYYAT:

1. "Qaz təchizatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu; 30.06.1998-ci il № 513- İQ
2. "Qazdan istifadə qaydaları". Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 12.05.2011-ci il tarixli 80 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
3. "Qaz təsərrüfatında təhlükəsizlik qaydaları" SSRİ Dövlətdağnəzarət Komitəsi – 1979-cu il. (Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 12.05.2018-ci il tarixli 80 sayılı qərarına əsasən qüvvədədir.)
4. "Azərbaycan neft sənayesində əməyin mühafizəsinin vahid idarəetmə sistemi" Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 10.06.1997-ci il tarixində imzalanmışdır – 313 İQ

5. Ə.Hacıyev. Qaz təsərrüfatında texniki istismar, əməyin mühafizəsi, yanğın təhlükəsizliyi, ətraf-mühitin mühafizəsi qanunlarına və beynəlxalq standartların tətbiqinə dair 1000 sual-1000 cavab.

Bakı, 2017

6. Ə.M.İsmayılov, T.V Cəfərov. Qaz xidməti işçisinin sorğu kitabı. Bakı, 2013.

1. Qaz təchizatı sisteminə daxil olan qaz kəmərləri məskənlərin planlaşdırılmasına nisbətən yerləşdirilməsinə görə neçə cür olur?

- A) Xarici və daxili
- B) Yeraltı və yerüstü
- C) Metal və polietilen
- D) Alçaq təzyiqli, orta təzyiqli, yüksək təzyiqli
- E) Təbii qaz və səmt qazı nəql edən

2. Dövrələmə qaz kəmərlərində (baypaslarda) ardıcıl olaraq neçə bağlayıcı qurğu olmalıdır?

- A) 1 ədəd
- B) 2 ədəd
- C) 3 ədəd
- D) 5 ədəd
- E) 4 ədəd

3. Yeraltı və yerüstü qaz kəmərlərinin hava ilə üfürülərək nəzarət üçün yoxlanması hansı müddətlərdə icra olunmalıdır?

- A) 1 ildə 2 dəfə
- B) 1 ildə 1 dəfə
- C) 3 ildə 1 dəfə
- D) 5 ildə 1 dəfə
- E) 10 ildə 1 dəfə

4. Qoruyucu klapanlar nə üçün nəzərdə tutulub?

- A) Tənzimləyicini və qaz kəmərinə ildırım vurmada qoruyur
- B) Tənzimləyicini və qaz kəmərinə azmış cərəyanlardan qoruyur
- C) Tənzimləyicinin çıxışında qazın təzyiqi nəzərdə tutulduğundan artıq olduqda qazı havaya atmaq üçün
- D) Tənzimləyicinin çıxışında qazın təzyiqi nəzərdə tutulduğundan çox olduqda qazın verilişinin dayandırılması üçün
- E) Kəməri korroziyadan mühafizə etmək üçün

5. Qaz balonunda istifadə olunan reduktorun vəzifəsi nədir?

- A) Metalın kəsilməsi üçün nəzərdə tutulub
- B) Qazın təzyiqini işçi təzyiqədək azaltmaq
- C) Qazın təzyiqini artırıb-azaltmaq
- D) Qazın təzyiqini stabil saxlamaq üçün nəzərdə tutulub
- E) Qazların qarışdırılması üçün nəzərdə tutulub